

Om Råd för upprättandet av ett bibliotek

I försöket att ge *Advis pour dresser une bibliothèque* en svensk språkdräkt har jag haft möjlighet att jämföra med och konsultera översättningen till engelska av John Evelyn från 1661, med titeln *Instructions concerning Erecting of a Library*, tryckt på nytt 1903 i en specialupplaga om 400 exemplar i Cambridge på Riverside Press för Houghton, Mifflin & Company. Likaledes har jag haft tillgång till den amerikanska upplagan från 1950, *Advice on establishing a library*, med ett förord av Archer Taylor. Den är utgiven av University of California Press, Berkeley och Los Angeles, California, 1950. Det var meningen, enligt förordet att översättningen av John Evelyn skulle ges ut på nytt, men istället gavs en ny översättning ut, korrigerad och kommenterad, berikad med en utförlig notapparat och ett omfattande personregister. 1970 presenterade den danske biblioteksdirektören för folkbiblioteken, Robert L. Hansen sin översättning med titeln *Vejledning i Biblioteksarbejde*, utgiven som nummer 5 i Danmarks Biblioteksskoles skrifter.

För att återge de latinska citaten har jag först och främst sökt redan gjorda svenska översättningar, i andra hand har jag använt de engelska översättningarna i The Loeb Classical Library, som grund för mina. Där de inte stått att finna annorstädes, så har översättningarna från latin till engelska i Archer Taylor's upplaga varit förebilden.

När det gäller *Advis pour dresser une bibliothèque* så har den franska utgåvan från 1990, nytryck 1994, återgivande texten från 1644, använts. Jämförelser med de tre andra ovan nämnda översättningarna, framför allt den av Archie Taylor, har varit till ovärderlig hjälp.

Gabriel Naudé fick möjligheten att omsätta sina idéer om bibliotek i praktiken när han anförtroddes uppbyggnaden och vården av kardinal Mazarins bibliotek. På grund av politiska skeenden i Frankrike kom detta bibliotek att skingras. Gabriel Naudé som var angelägen om bibliotekets fortlevnad skrev till parlamentsledamöterna inför överlämnandet av biblioteket, *Remise de la bibliothèque de Mgr le cardinal Mazarin* (1651), samt vid ett senare tillfälle ytterligare ett dokument, också det till parlamentsledamöterna. Detta senare dokument fick också andra mottagare och läsare, bland annat i England i en engelsk översättning, för att väcka opinion och sprida kännedom om förhållandena i Paris, *Advis à nosseigneurs de Parlement sur la vente de la bibliothèque de M. le cardinal Mazarin* (1652). Båda dokumenten återges i avskrift i Alfred Franklins, *Histoire de la Bibliothèque Mazarine et du Palais de l'Institut*, nytryck 1969 hos Slatkine i Genève. För översättning av de texter på latin som Gabriel Naudé skrivit, har på sidan 60 not 65 återgivits en engelsk översättning och på sidan 62 i not 65 återgivits en svensk översättning som bygger på den engelska.

Stort tack till Mats Dahlström för uppmärksam korrekturläsning!

Bertil Jansson